

PRŮVODCE PRAXÍ KLUBOVÝCH SETKÁNÍ PRO DĚTI Z NÁHRADNÍCH RODIN

STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

NADACE J&T

1. ÚVOD

Středisko náhradní rodinné péče se již 28 let věnuje problematice dětí, o které se jejich vlastní rodina nemůže z různých důvodů starat. Cílem a posláním organizace je usilovat o to, aby všechny děti měly bezpečný a laskavý domov. Organizace proto nabízí podporu a pomoc náhradním rodinám a jejich dětem. Jako užitečný nástroj pro podporu dětí se v praxi organizace osvědčila realizace klubových setkávání dětí z náhradních rodin.

Program skupinových setkání pro děti z náhradních rodin nazvaný Ponton klub probíhá ve Středisku náhradní rodinné péče již od roku 2015. Na základě získaných zkušeností a díky podpoře Nadace J&T vznikl tento Průvodce praxí klubových setkání pro děti z náhradních rodin (dále jen Průvodce), který představuje letitou a osvědčenou praxi pořádání klubových setkání a jejich přínos pro děti a rodiny.

Práce při klubových setkáních dětí vyrůstajících v náhradních rodinách je založena na důkladné znalosti vývojových potřeb dětí a respektu k individuálním potřebám každého dítěte. Setkání jsou založena na respektujícím a nehodnotícím přístupu, kdy jsou využívány techniky sociální práce v kombinaci s tvůrčím programem.

Předkládaný Průvodce je návodem a inspirací pro další organizace, které se rozhodnou rozšířit své služby o nabídku klubových aktivit pro děti z náhradních rodin.

2. CÍLOVÁ SKUPINA

Komu jsou setkání určena:

Setkání jsou určena dětem ve věku 6–15 let, které vyrůstají v náhradní rodinné péči. V návaznosti na vývojové potřeby dětí probíhají setkání ve dvou věkově odlišných skupinách. Do skupiny mladších se zapojují děti ve věku 6–10 let, do skupiny starších děti ve věku 11–15 let.

Velikost skupiny:

Je doporučeno, aby se skupina skládala maximálně z 12 účastníků. Při větším počtu dětí není možné zajistit individuální přístup k jednotlivým dětem, současně i budování vzájemných vazeb mezi dětmi je obtížnější.

Pro které děti je klub vhodný:

Je velmi důležité, aby samotné dítě mělo o účast ve skupině zájem a jeho rodina byla otevřená hovořit o minulosti a původu dítěte. Současně se dá s motivací dětí i rodiny pracovat a věnovat delší čas přípravné fázi, případně vstup dítěte do klubu na čas odložit a vrátit se k možnosti účasti např. při individuální práci s rodinou.

Je vhodné, aby měla organizace s rodinou, jejíž děti se do klubových setkání zapojují, uzavřenou dohodu o spolupráci a o současné situaci v rodině měla podrobnější informace. Díky tomu je možné v rámci setkání reagovat na specifické potřeby dětí ve skupině.

Pro účast dětí ve skupině je dobré, aby rodina zohlednila své časové možnosti a děti se mohly do programu zapojovat pravidelně. Nepravidelná docházka dětí nevhodně zasahuje do vytváření bezpečného prostředí skupiny a neumožňuje kontinuální práci při náročnějších tématech, která se mohou objevit.

Před samotným vstupem dítěte do skupiny je doporučováno nejdříve se s dítětem osobně setkat, ideálně v prostorách, kde setkání probíhají. Na schůzce je vhodné dítěti popsat, co může od klubových setkání očekávat, žádoucí je představit mu i konkrétní průběh setkání. Pokud je ze setkání vedena fotodokumentace, je možné ji pro lepší představu dítěti také ukázat. Dostatek prostoru je potřeba ponechat rozhovoru s dítětem a seznámení se s jeho zájmy, kamarády, očekáváními apod.

3. FORMY SETKÁNÍ

Ponton klub nabízí dětem vyrůstajícím v náhradních rodinách možnost stát se součástí skupiny, která se pravidelně v průběhu roku setkává při odpoledních a celodenních akcích, na příměstském táboře a víkendovém pobytu rodin¹.

Jak již bylo zmíněno, v návaznosti na rozdílné vývojové potřeby dětí, probíhají setkání ve dvou skupinách rozdělených podle věku (skupina dětí mladšího školního věku, skupina dětí staršího školního věku).

Děti se v průběhu roku potkávají na klubových setkáních, která se liší svojí délkou a zaměřením aktivit.

Druhy setkání a jejich frekvence:

Celodenní víkendová setkání

Četnost: 7x ročně

Délka setkání: 8 hodin

Odpolední setkání

Četnost: 7x ročně

Délka setkání: 3 hodiny

Víkendový pobyt rodin

Četnost: 1x ročně

Délka: pátek podvečer až neděle odpoledne

Příměstský tábor

Četnost: 1x ročně o letních prázdninách

Délka: 3–5 dnů

---

¹ Víkendového pobytu rodin se účastní děti i s rodiči, pro které je realizován speciální program. Součástí víkendu jsou i společné aktivity dětí a rodičů.

Novou zkušenost s organizováním klubových aktivit pro děti vyrůstající v náhradní rodinné péči přinesla doba ovlivněná epidemií způsobenou onemocněním Covid19². V případě nepříznivé epidemiologické situace, která neumožňovala osobní kontakt i v oblasti sociálních služeb, bylo potřebné setkávání adaptovat na online³ prostředí. Praxe přinesla doporučení, aby setkávání probíhala v podvečerních hodinách, byla četnější, ideálně jedno setkání každých 14 dní. Jako vhodná délka pro jedno setkání se osvědčila časová dotace 60 minut.

Online prostředí je vhodné používat také u skupiny dětí, které bydlí ve větší vzdálenosti a není v jejich možnostech docházet na odpolední prezenční setkání. Díky online setkáním nedojde k přerušení kontaktu s dětmi a je tedy stále příležitost včas pracovat s tématy, která jsou pro děti aktuální.

Četnost a formu setkání je možné upravovat dle individuálních možností organizace. Z důvodu návaznosti klubových setkání se nedoporučuje dělat mezi setkáními přestávky delší než šest týdnů.

Efektivní formou propojení práce s celou rodinou je realizace paralelních klubových setkání a rodičovských skupin ve stejném čase. Rodiny vítají možnost „ušetření“ času, kdy je dítě zabaveno na klubové aktivitě a ve stejný moment se rodiče mohou účastnit rodičovské skupiny a věnovat se sdílení svých témat. Rodičovské skupiny pak získávají strukturu účastníků dle věku jejich dětí, což je přínosné, protože tak vzniká prostor pro společná témata, problémy a inspirace na jejich řešení či přístup k nim.

4. TVORBA PROGRAMU

Program setkání je třeba vždy připravovat s ohledem na potřeby dětí, které na kluby docházejí.

Většina aktivit je doporučována, aby byla realizována formou her a byla vhodně doplňována tvůrčím a sportovním programem. V prvních měsících (kdy se s klubem začíná) je důležité prostřednictvím citlivě vybraných aktivit vytvářet pro děti bezpečné zázemí, ve kterém se cítí dobře a získávají důvěru pro průběžnou „práci“ v klubu.

---

² Probíhající od roku 2020.

³ Je potřebné pamatovat na zabezpečení online prostředí tak, aby byla zachována ochrana osobních a citlivých údajů. Rovněž je nutné reagovat na možnosti technického vybavení domácností, které nemusí být samozřejmostí.

Dostatek času je důležité věnovat seznamovacím a sebezpůsobovacím aktivitám, díky kterým se upevňuje role každého dítěte ve skupině. Teprve po důkladné úvodní fázi (která může čítat více setkání) je možné do programu postupně zařazovat činnosti zaměřené na spolupráci ve skupině a zařazovat témata a problémy, se kterými děti do skupiny přicházejí. Velmi často se jedná o témata spojená s příslušností k minoritní menšině, původní rodinou, minulostí dětí, děním ve škole, nedorozuměními v rámci rodiny, vztahovými problémy v rámci školních a volnočasových skupin, sourozeneckými konflikty apod.

S tématem náhradní rodinné péče je třeba pracovat citlivě a s ohledem na potřeby jednotlivých dětí, které se do skupiny zapojují. V tématu je také nutné pamatovat na specifika osvojení a pěstounské péče. Dětem je zpočátku vhodné ponechat prostor, aby s konkrétními otázkami přicházely samy, a teprve poté o nich společně diskutovat a dále je zpracovávat.

Tento nenásilný model postupného rozšiřování témat ke zpracování se osvědčuje a umožňuje postupné budování hlubšího porozumění tématům a souvislostem. Otevřenost v komunikaci a ve sdílení se u dětí postupně rozšiřuje v souvislosti s tím, jak bezpečně se ve skupině cítí. Klíčovými pro zdárný průběh setkávání a pokračování skupin je stabilní prostředí skupiny docházejících dětí a stálý pracovní tým, který děti doprovází.

Při přípravě programu je doporučováno kombinovat aktivity ve vnitřních prostorech s venkovními. Při celodenních setkáních se nabízí možnost realizovat pohybové hry, seznámit děti s netradičními sportovními činnostmi, uspořádat tematický výlet nebo navštívit interaktivní výstavu či divadlo. Tento doplňkový program, zahrnující aktivní trávení volného času, nabízí dětem příležitost získat nové dovednosti a poznat činnosti, ke kterým by se i v budoucnu mohly samy vracet. Z tohoto důvodu je venkovní program většinou realizován po předchozí dohodě s dětmi, kdy je možné zohledňovat jejich přání a společně se na programu domlouvat.

Přestože je program setkání vždy jiný, v praxi se osvědčuje každé setkání zahajovat společným rituálem a stejně tak jej i jednotně ukončit. Inspirací mohou být popsání aktivity uvedené v Příloze 1 - Program celodenního setkání. Přílohou Průvodce je ukázkový program úvodního celodenního setkání a ukázkový program setkání v online prostředí (viz Přílohu č. 2). Pro výběr námětů a konkrétních her je možné využít odkazy uvedené v doporučené literatuře, které představují nepřehledné množství podnětů k činnostem z různých oblastí.

5. PROSTOROVÉ A MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Prezenční setkání

Pro realizaci programu je důležité zvolit místo, které navozuje vstřícnou a bezpečnou atmosféru, aby se hned po příchodu děti cítily příjemně a uvolněně. Je ideální, pokud je zázemí stejné po většinu setkání. Nabízí se tak možnost realizovat setkání v sídle organizace, pokud disponuje hernou, prostorem pro tvoření a sociálním zázemím.

Materiální zajištění se odvíjí od druhu vybraných aktivit. Jako základní vybavení je možné uvést: pestrý výtvarný materiál, skleněná nádoba a korálky na úvodní aktivitu, která se opakuje při každém setkání a sešit v pevných deskách na kroniku. Finanční nároky na materiál nejsou s ohledem na letitou praxi vysoké.

Online setkání

Na klubová online setkání se osvědčily dvě aplikace. Obě umožňují výborně kombinovat spolupráci dětí a zprostředkovávat jejich komunikaci v čase, kdy prezenční setkání nejsou možná.

První z nich je Google Meet spojený s Classroom⁴. Titulní stránka Classroom slouží k informování účastníků o setkáních, zadávání odkazů na společné hovory, ale probíhat zde může také průběžná diskuse dětí. Další výhodou je možnost vytvářet v tomto prostředí různé kvízy a úkoly k vypracování mezi setkáními (je tak podpořen průběžný kontakt s dětmi). Děti mohou lektorům (průvodcům) zpět zasílat obrázky a jiné výstupy z her nebo samy hry pro ostatní vytvářet.

Druhou doporučovanou možností je platforma ZOOM⁵. Do místnosti pro komunikaci je možné se připojit jak s pomocí webového prohlížeče, tak pomocí aplikace. Vhodné je nainstalovat aplikaci, která je pro uživatele přehlednější. Prostředí ZOOM má o něco intuitivnější ovládání než Meet, nabízí také některé funkce navíc (změna pozadí, vkládání různých doplňků k fotografiím, která oceňují zejména mladší děti apod.). Současně však doba hovoru při neplacené verzi je pouze 40 minut. ZOOM se tedy hodí spíše pro kratší videohovory se skupinou mladších dětí, které neudrží déle pozornost. Pro průběžnou práci se skupinou starších dětí se osvědčuje používat Google Meet ve spojení s Classroom.

---

⁴ <https://meet.google.com/>

⁵ <https://zoom.us/>

6. PERSONÁLNÍ POŽADAVKY

Pracovní tým má být složen tak, aby plně umožňoval individuální doprovázení dětí při setkáních a zajišťoval možnost odborného vedení dětí. Dvanáctičlenné skupině se v průběhu setkání věnuje koordinátor programu (průvodce, lektor), který program připravuje, vede a současně zajišťuje součinnost celého pracovního týmu.

Dále je potřeba, aby se programu účastnili dva až tři proškolení dobrovolníci, kteří se budou aktivně účastnit programu s dětmi a poskytovat dětem individuální pomoc a podporu v rámci jednotlivých aktivit. Pro profesionální přístup k vedení klubů je vhodné, aby součástí pracovního týmu byl také supervizor. Pracovníci klubů tak mohou využívat skupinových supervizních setkání, ale rovněž je vhodné, aby měli přístup k individuální supervizi. Klubové aktivity jsou rovněž předmětem porad týmu a intervizních setkání.

7. ZÁVĚR

Realizaci skupinových setkání dětí vyrůstajících v náhradních rodinách je důležitým a užitečným nástrojem, díky kterému se mohou setkávat děti s podobnou životní zkušeností, vzájemně si být nápomocny, rozvíjet své sociální a komunikační dovednosti, posilovat své sebevědomí a v neposlední řadě získávat důvěru v odbornou pomoc. Mezi dětmi se vytvářejí dlouhodobé kamarádké vztahy, které se v mnoha případech dále rozvíjejí i mimo klubová setkání.

Z praxe vyplývá, že většina dětí navštěvuje kluby pravidelně několik let. Klubová setkání dětí jsou klíčovým doplňkem při práci s rodinami a napomáhají efektivnější a intenzivnější podpoře náhradních rodin.

7. DOPORUČENÁ LITERATURA

DOLEŽALOVÁ, Edita. Hry na dětské tábory. Str. 9. Praha: Grada, 2004. Výchova a vzdělávání. ISBN 80-247-0702-0.

DOSTÁLOVÁ, Michaela, JANČIOVÁ, Sylvia, VLČKOVÁ, Helena. Ferda a jeho mouchy: emušáci. Praha: Scio, 2013. ISBN 978-80-7430-113-1.

GROHOVÁ, Jana. Dítě v náhradní rodině potřebuje i vaši pomoc!: informace a pracovní listy pro pedagogy. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2011. ISBN 978-80-87455-06-7.

HRKAL, Jan, HANUŠ, Radek, ed. Zlatý fond her II: hry a programy připravené pro kurzy Prázdninové školy Lipnice. Vyd. 5. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-923-1.

KIRST, Werner, DIEKMEYER, Ulrich. Trénink tvořivosti: [hry a cvičení pro děti a dospělé]. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-227-0.

LIEBMANN, Marian. Skupinová arteterapie: nápady, témata a cvičení pro skupinovou výtvarnou práci. Vyd. 2. Přeložil Johana ELISOVÁ. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-729-9.

MACHKOVÁ, Eva. Metodika dramatické výchovy: zásobník dramatických her a improvizací. 14. vydání. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2020. ISBN 978-80-7068-352-1.

SEMERÁDOVÁ, Monika, ČERNÁ, Ria. Metodika podpůrných skupin pro děti vyrůstající u příbuzných, v pěstounské péči či adopci. Amalthea, 2013.

ŠIMANOVSKÝ, Zdeněk. Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi: Zdeněk Šimanovský. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-339-0.

ŠIMONOVÁ, Anna. Výtvarná dílna. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-559-2.

Autorky textu: Jana Grohová a Klára Trubačová

KONTAKT

Středisko náhradní rodinné péče, spolek
Jelení 91/7a, 118 00 Praha 1
info@nahradnirodina.cz
www.nahradnirodina.cz
tel.: +420 725 756 505

PŘÍLOHA Č. 1 - UKÁZKA PROGRAMU CELODENNÍHO SETKÁNÍ

Úvodní část programu se věnuje seznamovacím aktivitám. Následuje skupinová tvorba pravidel setkání. Dále navazují hry a tvůrčí činnosti podporující vzájemnou komunikaci a spolupráci. V odpoledním bloku jsou zařazeny venkovní pohybové aktivity. Setkání je zakončeno společnou reflexí.

HARMONOGRAM

9:00 - 9:20	Přivítání účastníků, představení programu
9:20 - 9:40	Korálky (zahajovací aktivita)
9:40 - 9:50	Já jsem, ty jsi (seznamovací hra, zapamatování jmen)
9:50 - 10:00	Co máme společné (seznamovací hra)
10:00 - 11:30	Tvorba pravidel (skupinová tvůrčí činnost)
11:30 - 12:00	Co bych chtěl (seznamovací hra, neverbální komunikace)
12:00 - 13:00	Oběd
13:00 - 14:30	Superhrdina (aktivita na rozvoj spolupráce)
14:30 - 16:30	Blok venkovních pohybových aktivit
16:30 - 17:00	Jednou větou (zakončovací rituál, reflexe setkání)

POPIS AKTIVIT

KORÁLKY

Jedná se o zahajovací rituál, který se bude opakovat při každém setkání.

Smysl zařazení hry: Děti získají prostor informovat ostatní o tom, jak se jim daří, sdílí s ostatními, co aktuálně prožívají. Pokud při této aktivitě zazní závažnější témata, má lektor příležitost se k nim v průběhu setkání výběrem vhodné aktivity vrátit a situaci ošetřit.

Materiál: skleněná dóza s uzávěrem, miska, barevné korálky.

Průběh: Skupina si sedne do kruhu, doprostřed umístí misku s korálky a skleněnou dózu. Následuje kolečko, při kterém mluví vždy pouze ten, který si vezme z misky korálek. Ostatním poví své jméno a čemu se rád věnuje. (Při dalších setkáních děti sdělují, co důležitého se u nich od posledního setkání událo.) Když domluví, umístí korálek do sklenice a slovo přebírá další. Poslední v kolečku sklenici uzavře a zatřesením sklenic symbolicky stvrdí vzájemnou propojenost skupiny.

JÁ JSEM, TY JSI

Smysl zařazení hry: Pro děti, které se neznají, je důležité, aby se ve skupině co nejdříve začaly cítit bezpečně. K tomu napomůže i aktivita, při které poznají jména ostatních.

Materiál: míč

Průběh: Děti stojí v kruhu. Popořadě říkají svá jména, přitom si házejí míč. Když se všichni vystřídají, říkají své jméno a jméno svého souseda po pravé ruce („Já jsem ... a ty jsi ...“), následně sousedovi hodí míč. V druhé části hry řekne první hráč: „Já jsem ...“, ukáže na někoho ze skupiny a řekne: „Ty jsi ...“, poté mu hodí míč. Takto pokračuje výměna do chvíle, než se vystřídají všichni včetně pracovního týmu. Hru můžeme postupně pro větší zábavu zrychlovat.

CO MÁME SPOLEČNÉ

Smysl zařazení hry: Zjišťováním společných zájmů a oblíbených věcí jednotlivých členů navozujeme ve skupině pocit sounáležitosti.

Materiál: lepicí páska či provázek na rozdělení území, cedulky ANO a NE.

Průběh: Všichni se postaví do středu místnosti, kde vede namalovaná/nalepená čára. Pravá strana znamená ANO, levá NE. Následně začne lektor říkat různé vlastnosti/charakteristiky/zážitky a děti podle toho, zda s vyřčenou otázkou souhlasí nebo ne, skáčou na jednotlivé strany.

Výčet otázek je na úvaze lektora, doporučujeme zahájit otázkou: Jsem osvojený nebo vyrůstám u pěstounů. Děti tak získají vizuální potvrzení, že u všech účastníků je tato skutečnost stejná. Dále pokládáme otázky, u kterých je předpoklad, že bude odpověď dětí shodná (Mám rád prázdniny, ranní vstávání do školy, dělání domácích úkolů, jízdu na kole, hraní her na telefonu apod.) Následně se děti zeptáme, zda chtějí i ony pokládat otázky ostatním, postupně se v kladení otázek střídají.

TVORBA PRAVIDEL

Smysl zařazení hry: Pro děti je důležité, aby znaly hranice, ve kterých se mohou v průběhu programu pohybovat. Tato skutečnost jim umožní lépe se v průběhu setkání zorientovat. Prostřednictvím aktivity získají informace, co je dovolené a co je naopak nevhodné. Důležitá je pro děti také možnost na pravidlech participovat.

Materiál: čtvrtky, nůžky, fixy, voskovky, pastelky, provázek, lepidla.

Průběh: Na začátku vysvětlíme dětem důležitost a význam pravidel. („Pravidla nám dávají pochopit, co se od nás očekává, jak se máme chovat, co můžeme dělat a co bychom naopak dělat neměli. Pravidla nám pomáhají cítit se na nějakém místě s ostatními lidmi bezpečně.“) Společně se snažíme vymyslet pravidla pro naši skupinu. Nápady sepisujeme na papír. Seznam si přečteme, dle potřeby doplníme, dětem význam jednotlivých pravidel dovysvětlíme. Je vhodné, aby počet pravidel korespondoval s počtem zúčastněných dětí.

Tvůrčí část: Každé z dětí si obkreslí svoji ruku až po loket. Ruku vystřihne, přepíše na ní jedno pravidlo a ruku vybarví. Papírové ruce následně propojíme provázkem a zavěsíme v místnosti, kde se setkání odehrávají. Druhou možností je namalovat na větší čtvrtku kruh, který se vystřihne, děti do něj zapíšou svá jména a okolo kruhu nalepí ruce s pravidly.

CO BYCH CHTĚL

Smysl zařazení hry: Pro nově vytvořenou skupinu je důležité, aby se její členové co nejdříve seznámili a mohli se společně věnovat i obtížnějším tématům. Představování svých přání pomocí neverbální techniky je další z možností, jak se děti o ostatních dozvědí další informace.

Průběh: Požádáme účastníky, aby se postavili do kruhu. Pak po směru hodinových ručiček postupně každý vstoupí do kruhu a pantomimicky ukáže, co by si přál mít za věc nebo zvíře. Ostatní děti hádají. Hra končí, až se všichni vystřídají. Poté pokračuje druhá část hry, kdy děti od posledního ukazují, co by chtěl soused před ním.

SUPERHRDINA

Smysl zařazení hry: Tato aktivita je ideální volbou pro úvodní spolupráci dětí v menších skupinách. Děti společně tvoří postavu v životní velikosti, což je samo o sobě pro děti přitažlivé. Následné sdílení svých dobrých vlastností, „superschopností“ vede k dalšímu hlubšímu seznamování dětí.

Materiál: balicí papíry, fixy, nůžky.

Průběh: Skupinu rozdělíme na dvě části. U dětí staršího školního věku se osvědčuje rozdělit děti podle pohlaví. Každá skupina má za úkol vytvořit superhrdinu, který se bude skládat z vlastností, schopností a dovedností jednotlivých dětí. Děti si s asistencí průvodce a dobrovolníků povídají o tom, v čem je kdo dobrý, čím by mohl skupině v budoucnu být oporou. (Umím naslouchat, rychle běhám, krásně zpívám, ráda maluji, říkám vtipné věci, pomáhám ostatním apod.) Svoji dovednost (schopnost, vlastnost) následně spojí s částí těla, kterou s pomocí ostatních překreslí na papír. (Naslouchám ostatním – ucho, hraji fotbal – noha, ráda maluji – ruka atd.) Postupně začne vznikat postava superhrdiny, složená ze všech účastníků. V závěru práce děti superhrdinu pojmenují a představí druhé skupině. Superhrdiny si ponecháme a při dalším setkání s nimi opět vyzdobíme místnost, aby si děti připomínaly, na co mohou být hrdé.

BLOK VENKOVNÍCH POHYBOVÝCH AKTIVIT

Náměty na pohybové aktivity je vhodné vybírat s ohledem na místo, kde budou probíhat. Obecně by se mělo jednat o kratší hry s jednoduchými pravidly bez soutěžních prvků, jejichž cílem má být odreagování dětí, zábava a prvek učení se spolupráci. Mezi osvědčené hry patří různé druhy řazení skupiny (podle velikosti, věku, počátečního písmena ve jménu, délky vlasů, bez mluvení apod.), krátké bojovky s několika úkoly vyžadujícími spolupráci dětí, různé obměny klasické hry „na babu“ oživené nutností vzájemně si pomáhat apod. Při plánování pohybových her je třeba zohlednit případná zdravotní omezení dětí, aktivita musí být určena všem účastníkům skupiny.

JEDNOU VĚTOU

Smysl zařazení aktivity: Stejně jako u úvodní aktivity Korálky se jedná o rituál, kterým se zakončují všechna setkání. Děti mají příležitost vyjádřit se (i anonymně) k průběhu programu. Pracovní tým tak získá reflexi a podněty pro přípravu dalších setkání.

Materiál: Sešit v pevných deskách – kronika, barevné papírové proužky, pera, pastelky.

Průběh: Poprosíme děti, aby se zamyslely a na papírek v jedné větě napsaly, co se jim na setkání líbilo nebo naopak s čím byly nespokojené. Papírek pak každý nalepí do kroniky. Mezi nalepené vzkazy děti mohou domalovávat obrázky, průběžně můžeme dolepovat fotografie. Kroniku děti ocení zejména s postupujícím časem, kdy v ní rády v závěrech setkání listují a vrací se ke společným zážitkům.

PŘÍLOHA Č. 2 - UKÁZKA PROGRAMU ONLINE SETKÁNÍ

Hlavním programovým záměrem online setkání je, aby byla skupina v průběžném kontaktu a udržovala a rozvíjela kamarádské vztahy. V rámci online setkání se nevěnujeme komplikovaným tématům, neboť nemůžeme dětem zajistit dostatečně bezpečné prostředí pro zpracování takových témat. Při přípravě programu je důležité vybírat krátké aktivity, které se často střídají a mají jednoduchá pravidla.

Pro realizaci online setkání se předpokládá, že se děti mezi sebou již znají a mají za sebou několik prezenčních setkání. Pro klubová setkání není tedy online forma vhodná, pokud se jedná o počáteční setkávání nově vzniklého klubu.

HARMONOGRAM

15 minut	Přivítání dětí, U nás doma (sdílecí aktivita)
10 minut	Poklady (pohybová aktivita)
15 minut	Pocity (aktivita na pojmenování emocí)
15 minut	Poznej podle zvuku (tvůrčí aktivita)
5 minut	Jednou online větou (závěrečná reflexe)

POPIS AKTIVIT

U NÁS DOMA

Smysl zařazení hry: Zejména ve skupině dětí staršího školního věku je potřeba sdílet s ostatními aktuální zážitky velmi důležitá. Zpětná vazba, kterou jim poskytují ostatní členové skupiny je pro ně velkým přínosem a mnohdy oporou.

Průběh: Po přihlášení všech účastníků a úvodním přivítání předává průvodce postupně slovo všem dětem. Ti mají příležitost povědět ostatním, jak se jim dařilo od posledního setkání, co bylo úspěšné nebo naopak s čím se potýkaly. Dle aktuální potřeby ostatní na informace reagují, průvodce případnou diskusi moderuje. U této aktivity upozorňujeme na potřebnost hlídat její časový rámeček.

POKLADY

Smysl zařazení hry: Po úvodním povídání nabídneme dětem možnost pohybu a současně příležitost ukázat ostatním předměty, které považují ve svých domovech za důležité.

Průběh: Před setkáním si připravíme seznam 5 – 10 předmětů, které budou děti postupně nosit k obrazovce a ukazovat je ostatním. Výběr je vhodné volit tak, aby se běžně užívané předměty (něco vyrobeného z keramiky, ze dřeva, z látky, předmět konkrétní barvy apod.) doplnily předmětem osobním (nejoblíbenější plyšová hračka, oblíbená knížka, hra, stavebnice, kus oblečení, fotografie apod.), o kterém mohou děti následně ostatním říct něco bližšího (proč mají předmět rády, kdo jim ho dal, jak dlouho ho mají atd.). Seznamování s osobními předměty je z praxe velmi oblíbenou aktivitou, na kterou je možné dle konkrétní situace navázat při příštím setkání.

POCITY

Smysl zařazení hry: Umět pojmenovat a následně vyjádřit jednotlivé emoce je dovednost důležitá pro podporu zdravého sebevědomí dětí, která jim umožňuje cítit se v kolektivu dobře a bezpečně. Zařazovat podobné aktivity je vhodné i v online prostředí.

Materiál: barevné kartičky s emocemi

Průběh: Předem si připravíme barevné kartičky, na kterých budou napsané různé emoce (šťěstí, strach, radost, smutek, spokojenost, vztek apod.) Emoce je možné mít napsané i v počítači a dětem je ukazovat přímo na obrazovce. Na začátku vyzveme zájemce, který chce hru zahájit. Ostatní hráči se následně otočí zády k monitoru. Zájemce si přečte emoci, poté se hráči otočí zpět. Nyní se první hráč pokusí popsat zvolenou emoci tak, aby nepoužil kořen samotného slova. Ve chvíli, kdy je emoce uhodnuta, pokračuje další účastník. Postupně mohou různé emoce vymýšlet i samotné děti a nechat ostatní hádat.

Hru je možné obměnit i pro mladší děti. V takovém případě si připravíme namalované smajlíky, které pocity vyjadřují. Ty pak postupně dětem ukážeme, děti hádají, o jakou emoci se jedná.

Při této aktivitě je současně vhodné ptát se dětí, při jaké příležitosti pocit zažily ony samy.

POZNEJ PODLE ZVUKU

Smysl zařazení hry: Jedná se o oddechovou zábavnou aktivitu, při které děti trénují svůj sluch.

Materiál: papír, zvoneček, dřívka, lžičky, kamínky a další předměty dle vlastního výběru.

Průběh: Před setkáním si připravíme potřebný materiál. Následně si průvodce vypne kameru a postupně předvádí jednotlivé zvuky (trhání papíru, zvonění, bouchání dřívky, tleskání, mlaskání, muchlání papíru, cinkání lžiček, bouchání kamínky, stříhání nůžkami apod.). Vždy po vydání zvuku děti odhadují, o co konkrétně se jednalo. Starší děti mohou psát do chatu, mladší průběžně říkat.

V druhé části aktivity vyzveme děti, aby také vymyslely zvuk pro ostatní.

Pozn.: Na Youtube jsou k přehrání i samostatné sety různých zvuků rozdělené podle náročnosti, je možné též vyzkoušet.

JEDNOU VĚTOU

Smysl zařazení hry: Děti mají příležitost vyjádřit se k průběhu programu. Pracovní tým tak získá reflexi a podněty pro přípravu dalších setkání.

Průběh: V závěru setkání vkládají děti do online chatu větu, která reflektuje názor na setkání. Vedeme děti, aby byly co nejvíce konkrétní. Chat následně vyfotíme, vytiskneme a přidáme při prezenčním setkání s dětmi do kroniky.